

кого зонального типу в процесі онтогенезу / І.А. Особа, І.І. Грициняк, О.М. Фріштак // Водні біоресурси і аквакультура; за ред. І.І.Грициняка, М.В. Гринжевського, О.М. Третьяка. – К.: ДІА, 2010. – С. 306-311.

6. Дервиз Г.В. Определение гемоглобина фотоэлектроколориметром ФЕК-М / Г.В. Дервиз, А.И. Воробьев // Лабораторное дело. – 1959. - №3.

References:

1. Hrytsynyak I.I., Hrynzhivs'kyu M.V., Tretyak O.M., Kiva M.S., Mruk A.I. 2008. Farmers'ke rybnytstvo – Farm fish farming. Kyiv, Rybka moja, 696.

2. Zhiteneva L.D. 2000. Jekologicheskie zakonomernosti ihtiohematologii – Environmental laws ichthyosis Hematology. Rostov-na-Donu: AzNIIRH, 56.

3. Leonenko E.P. 1968. Osnashhennost' organizma ryb gemoglobinom kak pokazatel' ih zhizestojkosti i produktivnosti – Facilities organism fish hemoglobin as an indicator of their viability and productivity. Jekologo-fiziologicheskie osobennosti krovi ryb: sbornik nauchnyh trudov. Moscow, Nauka, 42-49.

4. Golovina N.A. Trombickij I.D. 1989. Gematologija prudovyh ryb – Hematology pond fish, Kishinev: ShTIINCA, 160.

5. Osoba I.A., Hrytsynyak I.I., Frishtak O.M. 2010. Analiz dynamiky vmistu hemoglobinu v krovi luskatykh ta ramchastykh koropiv nesvyts'koho zonal'noho typu v protsesi ontogenezu – The analysis of hemoglobin in the blood and scaly carp ramchastyh Nesvitskiy zone type during ontogenesis. Vodni bioresursy i akvakultura; za red. I.I.Hrytsynyaka, M.V. Hrynzhivs'koho, O.M. Tretyaka. – Kyiv, DIA, 306-311.

6. Derviz G.V., Vorob'ev A.I. 1959. Opredelenie gemoglobina fotoelektrokolorimetrom FEK-M – Determination of hemoglobin photoelectrocolorimeter FEC-M. Moscow, Laboratornoe delo, №3.

Колесник, Н. П., Особа, И. А., Сярий, Б. Г. ДИНАМИКА СОДЕРЖАНИЯ ГЕМОГЛОБИНА В КРОВИ АМУРСКОГО САЗАНА, ВОСПРОИЗВЕДЕННОГО С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ КРИОКОНСЕРВИРОВАННОЙ СПЕРМЫ

В работе показана динамика содержания гемоглобина в крови амурского сазана разного возраста, воспроизведенного с использованием криоконсервированной спермы. Охарактеризована роль гемоглобина в функционировании организма рыб.

Ключевые слова: амурский сазан, кровь, гемоглобин, криоконсервированная сперма рыб.

Kolisnyk, N. P., Osoba, I. A., Syaryi, B. G. DYNAMIC OF HEMOGLOBIN CONTENT IN THE BLOOD OF AMUR WILD CARP REPRODUCED WITH THE USE OF CRYOPRESERVED SPERM

The work presents the dynamics of hemoglobin content in the blood of multiple age Amur wild carp reproduced with the use of cryopreserved sperm. The role of hemoglobin in the functioning of fish organism is described.

Key words: Amur wild carp, blood, hemoglobin, cryopreserved sperm.

Дата надходження до редакції: 26.10.2016 р.

Рецензенти: доктор с.-г. наук, І. І. Грициняк
доктор с.-г. наук, О. М. Третьяк

УДК 636.52/58.034.082

ВИКОРИСТАННЯ ГЕНОФОНДНИХ ПОРІД ПРИ СТВОРЕННІ КОМБІНАЦІЙ КУРЕЙ М'ЯСО-ЯЄЧНОГО ТИПУ ДЛЯ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ

В. І. Остапенко, к.с.-г.н., доцент, Сумський національний аграрний університет

Встановлено кращі поєднання порід, що забезпечують високі відгодівельні і м'ясні якості потомства. Для створення високопродуктивного вітчизняного м'ясо-яєчного кросу для фермерських і присадибних господарств доцільно використовувати птицю порід Орпінгтон палевий та Юрловська голосиста як батьківські форми, а кроси Кобб-500 та Арбор Айкерз – як материнські.

Ключові слова: крос, порода, птиця, жива маса.

Реформування аграрного сектора економіки України спричинило появу не лише принципально нових стосунків, а й нових аграрних утворень, в основному з приватною формою власності. Це фермерські, кооперативні та присадибні господарства. Такі господарства можуть орієнтуватися на невеликі обсяги виробництва продуктів птахівництва, використовуючи здебільшого корми власного виробництва, не витрачаючи значних коштів на будівництво пташників та їх технологічне

оснащення.

Важливого значення набуває використання перекомбінованого генотипу (генотипу) з високим генетичним потенціалом яєчної та м'ясної продуктивності. При цьому необхідний диференційований підхід залежно від типу птахового господарства (птахофабрика, фермерське чи підсобне господарство). На сьогодні актуальним залишається питання створення нової універсальної вітчизняної породної групи курей

м'ясо-яєчного типу для фермерських, присадибних і кооперативних господарств з використанням наявного в Україні генофонду місцевих порід та популяцій м'ясних та яєчних порід.

Досвід показує, що для створення нових високопродуктивних кросів домашньої птиці можна широко залучати генетичний потенціал рідкісних, як місцевих, так і зарубіжних порід та популяцій. Самі вони не можуть конкурувати за продуктивністю з м'ясними і яєчними кросами, але можуть бути носіями цінних домінантних генів, які визначають, наприклад, високу життєвість, стійкість до стресів та неопластичних захворювань, захворювань ніг, до асцитів, міцну серцево-судинну систему, смакові якості м'яса, масу яєць тощо. Зараз важко передбачити, які гени птиці будуть цікавити через 10-20 років.

Місцеві породи і популяції можуть використовуватися як цінний матеріал для отримання ефекту гетерозису при схрещуванні з іншими вітчизняними та зарубіжними породами і кросами. Через їх велику генотипову і фенотипову відмінність вони можуть проявляти більший гетерозис, ніж ті, що використовуються в сучасному промисловому птахівництві.

зис, ніж ті, що використовуються в сучасному промисловому птахівництві.

Мета досліджень – вивчення ефекту гетерозису при схрещуванні рідкісної, непромислового типу породи курей юрловська голосиста (місцева популяція) із зарубіжною породою орпінгтон палевий і м'ясними кросами Кобб-500 та Арбор-Айкерз, як одного із вихідних матеріалів птиці м'ясних кросів при створенні нової вітчизняної високопродуктивної птиці м'ясо-яєчного типу для фермерських та особистих підсобних господарств.

Матеріал і методи досліджень. Дослідження проводилися в умовах навчально-наукової лабораторії птахівництва Сумського національного аграрного університету. Порівняльна характеристика досліджуваних поєднань проведена за такими показниками, як збереженість поголів'я, динаміка середньодобового приросту живої маси курчат у кінці терміну відгодівлі. Зважували у всі вікові періоди одних і тих самих особин у кожній групі. У досліді було проведено схрещування чотирьох генотипів.

1. Схема підбору порід і кросів курей.

♀	Юрловська голосиста	Кобб-500	Арбор-Айкерз	Орпінгтон палевий
Юрловська голосиста	X	X	X	X
Орпінгтон палевий	X	X	X	X

Контрольними групами були породи юрловська голосиста, орпінгтон палевий та м'ясні кроси Кобб-500 та Арбор-Айкерз. Молодняк вирощувався у триярусних клітках КБУ-3 з дотриманням усіх технологічних параметрів, ветеринарно-санітарних правил, умов годівлі.

Результати досліджень. Аналіз експериментальних даних свідчить, що найбільший відхід спостерігався у чистопородній групі Орпінгтон палевий. У групах 1, 2, 3, 6, 9 та 10 збереженість поголів'я була приблизно однакова. За приростом живої маси кращими були поєднання: Юрловська голосиста ♂ х Орпінгтон палевий♀, Орпінгтон палевий♂ х Арбор-Айкерз♀, Орпінгтон палевий♂ х Кобб-500♀, Орпінгтон палевий♂ х Юрловська голосиста♀. Цей показник коливався від

33,3 г до 34,6 г. Із значно меншою інтенсивністю росли курчата порід Орпінгтон палевий та Юрловська голосиста. Пік приросту припав на 5 і 6 тиждень.

Між курчатами різних груп поєднання та чистопородними виявлена відповідна різниця і за м'ясними якостями. Вихід потрошеної тушки від живої маси досяг у групах:

♂ Юрловська голосиста х ♀ Арбор Айкерз - 73,4%,

♂ Юрловська голосиста х ♀ Кобб - 73,0%

На високому рівні він був і у групах:

♂ Орпінгтон палевий х ♀ Арбор Айкерз - 71,1%,

♂ Орпінгтон палевий х ♀ Кобб-500 - 70,2%.

2. Основні показники вирощування дослідного молодняка за 7 тижнів

№ п/п	Варіант поєднання, порода, крос	n	Збереженість поголів'я, %	Середня жива маса, г	Середньодобовий приріст живої маси, г
1	Юрловська голосиста ♂ х Кобб-500♀	30	96,72	1776	32,8
2	Юрловська голосиста♂ х Арбор-Айкерз♀	30	96,82	1764	32,8
3	Юрловська голосиста♂ х Орпінгтон палевий♀	30	96,16	1632	34,0
4	Орпінгтон палевий♂ х Кобб -500♀	30	98,20	1677	33,3
5	Орпінгтон палевий♂ х Арбор-Айкерз♀	30	97,88	1744	34,6
6	Орпінгтон палевий♂ х Юрловська голосиста♀	30	96,64	1604	33,6
7	Юрловська голосиста	30	95,82	979	19,1
8	Орпінгтон палевий	30	94,50	795	16,3
9	Кобб-500	30	96,12	1812	36,4
10	Арбор-Айкерз	30	96,74	1782	35,4

3. Приріст живої маси дослідного молодняку курчат у грамах за добу

№ п/п	Варіант поєднання, порода, крос	Вік курчат, тижнів						
		1	2	3	4	5	6	7
1	Юрловська голосиста ♂х Кобб-500♀	10,6	13,2	16,5	39,09	50,0	51,3	49,6
2	Юрловська голосиста ♂х Арбор-Айкерз♀	10,7	13,7	17,0	41,5	47,5	50,9	48,9
3	Юрловська голосиста ♂х Орпінгтон палевий♀	9,7	14,3	16,3	37,9	49,0	62,2	49,2
4	Орпінгтон палевий ♂х Кобб-500♀	10,3	13,5	16,8	40,9	52,8	52,5	46,7
5	Орпінгтон палевий ♂х Арбор – Айкерз♀	9,8	14,3	18,4	44,9	51,3	57,2	46,3
6	Орпінгтон палевий ♂х Юрловська голосиста♀	9,0	12,1	16,0	38,8	48,9	61,6	48,9
7	Юрловська голосиста	6,6	12,6	16,7	17,2	23,3	26,4	30,9
8	Орпінгтон палевий	4,9	8,7	11,9	15,0	18,6	25,1	29,9
9	Кобб-500	11,2	12,7	19,8	48,4	54,6	61,2	47,3
10	Арбор-Айкерз	9,8	12,6	19,2	40,0	54,9	62,8	50,1

Півники значно перевищували курочок за виходом грудних м'язів, але поступалися їм наявністю внутрішнього жиру. Найбільший вихід грудних м'язів був відзначений у групах: Орпінгтон палевий

♂ х ♀ Кобб-500 та Орпінгтон палевий ♂ х ♀ Арбор Айкерз, але різниця за цим показником з групами Юрловська голосиста ♂ х ♀ Кобб-500 та Юрловська голосиста ♂ х ♀ Арбор Айкерз була незначною.

4. Результати анатомічного аналізу тушок дослідного молодняку

Комбінація порід, породна група	Стать	Вік	Передабійна маса, г	Забійна маса				Маса потрошеної тушки	Вихід потрошеної тушки до живої маси, %	Вихід							
				з пір'ям		без пір'я				м'яса		кісток		м'язи грудей		м'язи ніг	
				г	%	г	%			г	%	г	%	г	%	г	%
Орпінгтон ♂ х Кобб-500	♂	60	2300	2204	95,8	2165	94,5	1555	67,6	948,8	61,0	340	21,9	436,9	28,1	370	23,8
Орпінгтон ♂ х Кобб-500 ♀	♀	60	2200	2105	95,7	2010	92,4	1545	70,2	927	60,0	240	15,5	420,2	27,2	410	26,5
Орпінгтон ♂ х ♀ Арбор Айкерз	♂	60	2292	2198	95,9	2149,9	93,8	1558,6	68,0	953,8	61,2	335,1	21,5	448,8	28,8	374	24,0
Орпінгтон ♂ х Арбор Айкерз ♀	♀	60	2212	2110,2	95,4	2035	92	1772,7	71,1	1067,2	60,2	235,9	15,0	481,9	27,2	423	26,9
Юрловська гол. ♂ х Кобб-500 ♀	♂	60	2284	2183,5	95,6	2128,7	93,2	1667,3	73,0	990,3	59,4	380,1	22,8	451,7	27,1	560,2	33,6
Юрловська гол. ♂ х Кобб-500 ♀	♀	60	2196	2103,8	95,8	2000,6	91,1	1532,8	69,8	889	58,0	280,5	18,3	409	26,7	493,6	32,2
Юрловська гол. ♂ х Арбор Айкерз ♀	♂	60	2312	2212,6	95,7	2164	93,6	1697	73,4	1011,4	59,6	392	23,1	471	27,8	566,6	32,8
Юрловська гол. ♂ х Арбор Айкерз ♀	♀	60	2114	2027,3	95,9	1940,7	91,8	1467,1	69,4	853,8	58,2	261,1	17,8	390,2	26,6	468	31,9
Орпінгтон х ♂ Юрловська гол. ♀	♂	60	1815	1746	96,2	1640,8	90,4	1263,2	69,6	740,2	58,6	298,1	23,6	308,2	24,4	291,8	23,1
Орпінгтон х ♂ Юрловська гол. ♀	♀	60	1706	1651,4	96,8	1535,4	90	1148,1	67,3	660,1	57,5	261,8	22,8	259,4	22,6	277,8	24,2
Юрловська гол. х Юрловська гол	♂	60	1675	1610	96,1	1520	90,7	1125	67,2	639	56,8	215	19,1	255,6	22,8	350	31,1
Юрловська гол. х Юрловська гол	♀	60	1450	1418	97,8	1296	89,4	963	66,4	535,4	55,6	190,7	19,8	220,5	22,9	296,6	30,8

Висновки.

1. Генетичні дані є визначальними факторами поряд з умовами годівлі та утримання, які вплинули на продуктивність птиці і, що генетичний потенціал порід і кросів регіону реалізується у наш час не повністю.

2. Встановлено кращі поєднання порід і кросів, що забезпечують високі відгодівельні і м'ясні якості потомства. На наш погляд, у подальшому для створення комбінацій курей м'ясо-

яєчного типу, які можуть бути широко використані у фермерських та присадибних господарствах, доцільно використовувати птицю порід Орпінгтон палевий та Юрловська голосиста як батьківські форми, а кроси Кобб-500 та Арбор Айкерз – як материнські. Найбільш оптимальним шляхом для цього є створення репродуктивного господарства на базі існуючого, з невикористаними потужностями птахівничого господарства в Сумській області.

Список використаної літератури:

1. Бородай, В. Новий селекційний матеріал птиці для присадибних і фермерських господарств /

В. Задорожній, В. Коваленко // Тваринництво України.- 1997.- №7. -С.2-3.

2. Селекция сельскохозяйственной птицы / Боголюбский С.И. – М: ВО Агропромиздат, 1991. – 284 с.

References:

1. Boroday, V. New poultry breeding material for home gardens and for farms / Zadorozhnyi V., Kovalenko, V. Animal husbandry of Ukraine.- 1997.- №7. -С.2-3.

2. Selection of agricultural poultry / Bogolyubskiy S.I. – М: VO Agropromizdat, 1991. – 284 s.

Остапенко, В. И. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ГЕНОФОНДНЫХ ПОРОД КУР ПРИ СОЗДАНИИ ГЕНОВАРИАЦИЙ МЯСО-ЯИЧНОГО ТИПА ДЛЯ ФЕРМЕРСКИХ ХОЗЯЙСТВ

Установлены лучшие сочетания пород и кроссов, что обеспечивает высокие откормочные и мясные качества потомства. Для создания высокопродуктивного отечественного мясо-яичного кросса для фермерских и приусадебных хозяйств целесообразно использовать птицу пород Орпингтон палевоый и Юрловская голосистая как отцовские формы, а кроссы Кобб-500 и Арбор Айкерз – как материнские.

Ключевые слова: кросс, порода, птица, живая масса

Ostapenko, V. I. USING OF GENE POOL BREEDS OF CHICKENS IN CREATING OF MEAT AND EGG TYPEGENOVARIATIONS FOR FARMS

The best combination of breeds and crosses are established, that provides high feeding and meat qualities of posterity. For creation of high-yield domestic meat and egg cross it is expediently to use a poultry of Orpington pale yellow and Yurlov Crower breeds as fatherly forms, and crosses of Kobb-500 and Arbor Aykerz – as maternal for farms and for home gardens.

Key words: cross, breed, poultry, live weight

Дата надходження до редакції: 04.09.2016 р.

Рецензенти: доктор с.-г. наук, професор Ю. В. Бондарчук

доктор с.-г. наук, доцент А. М. Салогуб

УДК 636.52/58:082

ОЦІНКА ЯКОСТІ ЯЄЦЬ ЛІНІЇ КУРЕЙ ВІТЧИЗНЯНОЇ ПОРОДИ БІРКІВСЬКА БАРВИСТА ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ ПОЛІПШЕННЯ

С. М. Панькова, к.с.-г.н., ст.н.с.

Ю. С. Лютий, н.с.,

О. П. Захарченко, н.с.,

О. М. Байдевлятова, н.с.

Державна дослідна станція птахівництва НААН

Дослідження проведені на курях вітчизняної породи Бірківська барвіста яєчного напрямку продуктивності. У віці курей 30 і 40 тижнів в розрізі сімей вивчили морфологічні показники яєць (маса білка, жовтка і їх співвідношення). Виявлено тенденцію до зниження маси жовтка і його частки в яйці з ростом маси самого яйця і високу вікову повторюваність цих показників. Запропоновано рангову диференціацію сімей за показником вмісту жовтка в яйці, яка показала наявність в лінії понад 25 % сімей з часткою жовтка вище середнього (29,7-31,2%) і перспективу подальшого використання цього показника в програмі селекції курей на поліпшення якості яєць.

Ключові слова: яєчні кури, маса яєць, маса жовтка, маса білка, вміст жовтка, вміст білка, рангова оцінка, диференціація родин.

Постановка проблеми. Забезпечення населення високоякісними продуктами харчування – одна з найбільш актуальних проблем сучасності. В останні роки споживачі все більше надають перевагу птахівничій продукції з високими смаковими та харчовими якістьми. В першу чергу це стосується харчових яєць, які на споживчому ринку є одним із найбільш доступних продуктів харчування. Тому виникає проблема необхідності підвищення якості яєць промислової птиці, що містить у собі поліпшення як харчової цінності яєць, так і біологічної повноцінності інкубаційних яєць, як середовища, у якому розвивається ембріон. На цьому тлі важливого значення набуває вивчення

якісних показників яєць вітчизняної птиці та проведення селекції на внутрішні складові частини яєць.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Найменш вивченим параметром яйця, з погляду використання його в селекційних програмах на підвищення рівня генетичного потенціалу курей за продуктивними якістьми, виводимістю, якістю яєць, є жовток, оскільки немає способу його достовірної оцінки без порушення цілісності шкаралупи [1].

У м'ясному птахівництві при відсутності інтенсивної селекції, що спрямована на підвищення несучості, відносна маса жовтка знаходиться на достатньо високому рівні (перевищує 30 % від маси яйця). У яєчних курей в результаті інтенсив-